

City Deal

Lokale Weerbaarheid Cybercrime

POWERED BY

CCV

centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid

Leidraad inzet artikel 175 Gemeentewet bij OAOV

Een handelingsperspectief voor
burgemeesters

Versie 18 november 2025

In opdracht van Jasper Baijens, gemeente Utrecht

Inleiding

In dit document is een leidraad opgenomen voor de inzet van de noodbevelsbevoegdheid (artikel 175 Gemeentewet) in het geval van online aangejaagde openbare ordeverstoringen (hierna: 'OAOV') in de vorm van een online bevel. De juridische houdbaarheid van een dergelijke maatregel is nog niet in de jurisprudentie bevestigd (of ontkracht). Het doel van deze leidraad is om burgemeesters, een handelingsperspectief te bieden zodat zij adequaat kunnen handelen in het geval van OAOV.

De leidraad is mogelijk gemaakt door een subsidie van de City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime en is opgesteld door AKD in opdracht van de gemeenten Utrecht, met medewerking van het Ministerie van Justitie & Veiligheid, de gemeente Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Zoetermeer, Urk en Leeuwarden. Deze leidraad is algemeen toepasbaar in alle Nederlandse gemeenten.

De leidraad is als volgt opgebouwd:

- Wat zijn OAOV/wat is een online bevel?
- Wat is er al gebeurd op het gebied van de aanpak van OAOV en waar bevinden we ons?
- Juridisch kader: wat is er nodig voor een burgemeester om een online bevel op te leggen?

Hierna volgt een stappenplan waaruit in één oogopslag kan worden opgemaakt hoe een gemeente met de inzet van een noodbevel bij OAOV kan omgaan.

Stap 1: informatie verzamelen	❖ Onderzoek online content ❖ Bij voorkeur neergelegd in bestuurlijke rapportage of proces-verbaal ❖ Aandachtspunt: handreiking online onderzoek BZK
Stap 2: vaststellen wanordelijkheden/oproerige beweging	❖ Gedegen dossieropbouw ❖ Proportionaliteit en subsidiariteit ❖ Onderbouwing waar de dreiging zich gaat voordoen ❖ Afweging per situatie
Stap 3: toetsing of grondrechten in het geding zijn	❖ Vrijheid van godsdienst en levingsovertuiging, vrijheid van meningsuiting, recht op vergadering en betoging, eerbiediging persoonlijke levenssfeer ❖ Bij beperking grondrecht, moet sprake zijn van situatie van bestuurlijke overmacht
Stap 4: opstellen noodbevel	❖ Zie bijlage II leidraad
Stap 5: procedure na opleggen noodbevel	❖ Bestuursrechtelijke of strafrechtelijke handhaving noodbevel ❖ Zijn er nog andere maatregelen nodig? Bijvoorbeeld: fysiek gebiedsverbod, noodbevel, woningsluiting, verzoek om offline halen content

Inhoud

1	Definities OAOV en online bevel	4
2	Voorbeelden van acties	5
3	Juridisch kader	7
4	Stappenplan leidraad online bevel bij oao	10
	Bijlage I: opzet beleidsregel (stap 0)	15
	Bijlage II: opzet online bevel (stap 4)	17

1 Definities OAOV en online bevel

Definitie OAOV

In deze leidraad wordt de volgende definitie van OAOV gehanteerd:¹

Een situatie waarin de openbare orde wordt verstoord, of daarvoor een vrees bestaat, omdat personen, al dan niet in groeps- of organisatieverband, bewust online platforms gebruiken om mensen te (des)informereren en op te roepen om op een specifiek moment op een bepaalde fysieke plek (offline) te zijn en te dreigen (al dan niet strafbare) handelingen te verrichten.

Hieraan wordt toegevoegd dat ook incidenten zoals (jeugd)groepenconflicten, waarbij niet altijd een specifiek moment en/of specifieke plek wordt genoemd, maar waardoor wel steekincidenten of andere openbare ordeverstoringen/wanordelijkheden worden uitgelokt/aangejaagd, hieronder kunnen vallen.

Definitie online bevel

Er is geen algemeen hanteerbare definitie van het 'online bevel' bekend. In deze leidraad wordt de volgende definitie gehanteerd:

Een bevel dat gericht is op activiteiten die online plaatsvinden, die hebben plaatsgehad (gebod voor het offline halen van online berichten) of zich in de toekomst kunnen gaan voordoen (verbod op het plaatsen en verwijderd houden van berichten voor een bepaalde periode), en die kunnen leiden tot (een vrees voor) ernstige wanordelijkheden. Hieronder kan ook vallen het delen van berichten van anderen.

Een online bevel hoeft dus niet alleen betrekking te hebben op degene die het bericht als eerste plaatst, maar kan ook gericht zijn op de persoon die het bericht deelt/opnieuw plaatst. Het gaat daarbij niet om het enkel 'liken' van een post, maar bijvoorbeeld ook om het delen van andermans boodschap. Daarnaast kan het zowel gaan om uitingen als gedragingen.

¹ Deze definitie is gebaseerd op de gehanteerde definitie door het CCV: <https://hetccv.nl/themas/cyberveiligheid/online-aangejaagdeordeverstoringen/signaleren-ordeverstoringen>

2 Voorbeelden van acties

Online uitlatingen en gedragingen kunnen gevolgen hebben voor het niveau van rust in de samenleving. De ordeverstoringen die daaruit voortvloeien kunnen niet meer genegeerd worden. Hieronder passeren enkele voorbeelden de revue.

- ‘Project X’: een verjaardagsfeest in Haren dat in 2012 werd aangekondigd via Facebook en waar 1.000’en jongeren op afkwamen, met overlast en vernielingen tot gevolg.²
- Bodegraven-Reeuwijk: in 2021 kondigden personen online aan dat zij bloemen zouden gaan leggen op graven van kinderen die slachtoffer zouden zijn van satanistische pedofiellenetwerken.³ De gevolgen van dit incident zorgden voor ernstige wanordelijkheden, naar aanleiding waarvan de burgemeester een noodverordening heeft uitgevaardigd.⁴
- De avondklokrellen: in 2021 vonden er in coronatijd, met name onder jongeren, rellen plaats na de invoering van de avondklok.⁵ Sociale media bleek een belangrijke rol te spelen in het aanjagen van deze wanordelijkheden.
- Tot slot kan worden gewezen op het fenomeen ‘hybride straatgeweld’, waarbij fysiek geweld plaatsvindt in de openbare ruimte, waaraan voorafgaand of erna ook online geweld - bijvoorbeeld in de vorm van bedreigingen - plaatsvindt.⁶ Of conflicten tussen (jeugd)groepen, zoals drillrap, waarbij tegenstanders worden beledigd en bedreigd door middel van muziekvideo’s.⁷

Juridische acties van gemeenten

Er zijn door gemeenten verschillende juridische maatregelen uitgeprobeerd om tegen OAOV op te treden.

- De burgemeester van de gemeente Utrecht legde een last onder dwangsom op vanwege het plaatsen van een pamflet in een Telegram-groep, gebaseerd op een bepaling uit de Algemeen Plaatselijke Verordening (hierna: ‘APV’). De Rechtbank Midden-Nederland oordeelde op 3 februari 2020 dat de bepaling uit de APV niet geschikt was om een online gebiedsverbod op te baseren en de vrijheid van meningsuiting te beperken.⁸ De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de ‘Afdeling’) heeft op 11 juni 2025 bevestigd dat de gedraging geen overtreding van de APV-bepaling opleverde.⁹
- Een aantal gemeenten heeft – mede naar aanleiding van de uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland – hun APV aangepast door deze ook van toepassing te laten zijn op online gedragingen.¹⁰ Daarbij is als belangrijk obstakel genoemd dat een APV de grondrechten – zoals de vrijheid van meningsuiting (artikel 7 Grondwet) – niet mag beperken. Voor een dergelijke inbreuk dient namelijk een voldoende specifieke basis aanwezig te zijn in een wet in formele zin.
- Ook kan worden gewezen op de pilot van de gemeente Amsterdam met het online bevel op basis van artikel 175 Gemeentewet. Over een eerste proefproces werd op 25 april 2024 uitspraak gedaan door de voorzieningenrechter van de Rechtbank Amsterdam.¹¹ Zij kwam gelet op een belangenafweging tot het oordeel dat het belang van verzoeker om berichten op sociale media te

² <https://nos.nl/artikel/2194074-vijf-jaar-na-project-x-haren-hoe-kon-het-zo-mis-gaan>

³ <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4364148/grafschennis-door-complotdenkers-op-kindergraven-in-bodegraven>

⁴ <https://nos.nl/artikel/2373146-noodverordening-om-complotdenkers-te-weren-van-begraafplaats-in-bodegraven>

⁵ <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2025/serie-corona/corona-covid-lessen-burgemeester-avondklok-v1354695/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

⁶ <https://www.politieenwetenschap.nl/publicatie/politiekunde/2025/geklapt-gefilmd-en-gedeeld-406>

⁷ <https://openresearch.amsterdam.nl/page/77373/amsterdamse-drillscene>

⁸ Rechtbank Midden-Nederland 3 februari 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:375.

⁹ ABRvS 11 juni 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2627.

¹⁰ Art. 2:1c APV gemeente Almelo en art. 2:1b APV gemeente Rijswijk. Zie ook Thorbecke Academie van NHL Stenden, ‘Juridische grenzen en kansen bij openbare-ordehandhaving. Een onderzoek naar mogelijkheden van de APV voor de aanpak van online aangejaagde ordeverstoringen’, 27 oktober 2022.

¹¹ Rechtbank Amsterdam 25 april 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:2351.

plaatsen zwaarder weegt dan het belang van verweerder om de openbare orde te handhaven. Er is geen beroep ingesteld en daarom is er geen bodemuitspraak beschikbaar.

- Daarnaast deden de civiele rechters van verschillende rechtbanken uitspraken naar aanleiding van de incidenten in Bodegraven-Reeuwijk.¹²

Landelijke acties

Ook zijn er op landelijk niveau verschillende initiatieven ondernomen om het juridisch handelingsperspectief van burgemeesters bij de aanpak van OAOV te versterken:

- Op 24 januari 2024 is er in de Tweede Kamer een motie ingediend waarin wordt gevraagd om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om een bevoegdheid in de Gemeentewet te creëren voor een preventief bestuurlijke maatregel.¹³ Deze motie is aangehouden, in afwachting van de hierna omschreven Kamerbrief.
- Op 14 mei 2024 verscheen een Kamerbrief over de ‘stand van zaken acties online aangejaagde ordeverstoringen’.¹⁴ In de Kamerbrief wordt erkend dat online aangejaagde ordeverstoringen een probleem zijn, maar dat de huidige mogelijkheden uit het bestuursrecht, het civiele recht, strafrecht en niet-juridische mogelijkheden voorlopig voldoende sluitend worden geacht. In het kader van de bestuursrechtelijke mogelijkheden is onder meer gewezen op het noodbevel. De conclusie die uit de Kamerbrief volgt is dat er voorlopig geen aanvullende voorstellen van wetgeving volgen op dit gebied.
- Het CCV heeft een barrièremodel ontwikkeld voor de aanpak van online aangejaagde ordeverstoringen.¹⁵
- Door Tweede Kamerlid Michon-Derkzen is in maart 2025 een voorstel voor de Wet online aangejaagde ordeverstoringen in consultatie gebracht.¹⁶ Daarin wordt het voorstel gedaan om aan de Gemeentewet een artikel toe te voegen waarin een zogenoemd verwijderingsbevel wordt opgenomen. Artikel 173 Gemeentewet (nieuw) zou als het wetsvoorstel in de nu voorgestelde vorm wordt aangenomen, gaan bepalen dat de burgemeester aan een persoon die online een bericht heeft geplaatst waardoor de openbare orde wordt verstoord of waardoor ernstige vrees bestaat voor het ontstaan daarvan, een bevel kan geven om dat bericht te verwijderen.
- Op 4 juli 2025 is een conceptwetsvoorstel in consultatie gebracht dat twee nieuwe bevoegdheden aan de burgemeester toekent, waarmee de politie onder zijn/haar gezag persoonsgegevens uit publiek toegankelijke bronnen kan vergaren bij een dreiging van een ernstige verstoring van de openbare orde.¹⁷

Tot er op landelijk niveau wetgeving is, lijken gemeenten vooral aan zichzelf overgelaten tot het nemen van actie op het gebied van OAOV. Gemeenten lijken het – vanwege de beperkingen van de APV – voorlopig vooral te moeten zoeken in de noodbevoegdheden, zoals artikel 175, lid 1, van de Gemeentewet.

¹² Rechtbank Den Haag 4 oktober 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:10082, ECLI:NL:RBDHA:2021:6769 en Rechtbank Gelderland 26 augustus 2024 (ECLI:NL:RBGEL:2024:5750).

¹³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2024D02393&did=2024D02393>

¹⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/05/14/tk-online-aangejaagde-openbare-ordeverstoringen>

¹⁵ <https://hetccv.nl/nieuw-barrieremodel-tegen-online-aangejaagde-ordeverstoringen-geintroduceerd/>

¹⁶ <https://www.internetconsultatie.nl/oaoov/b1>

¹⁷ <https://www.internetconsultatie.nl/gegevensvergaringopenbareorde/b1>

3 Juridisch kader

Op grond van artikel 175, lid 1, Gemeentewet is een burgemeester bevoegd om in het geval van een oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen – dan wel bij een ernstige vrees voor het ontstaan daarvan – alle bevelen te geven die hij ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig acht. Het noodbevel is een ingrijpende ad-hoc bevoegdheid en geeft de burgemeester een instrument in handen om in (dreigende) noodsituaties, die een zeer ernstige inbreuk maken op de openbare orde en veiligheid in de gemeente, te kunnen optreden en waarmee hij/zij snel en adequaat kan handelen.

Bij het opleggen van een online bevel in verband met OAOV is met name het criterium ‘ernstige wanordelijkheden’ en mogelijk ook de ‘oproerige beweging’ relevant. Het kan daarbij gaan om uiteenlopende omstandigheden, die zich moeten kwalificeren als buitengewoon en waarin vergaande maatregelen nodig zijn om de openbare orde te handhaven of te herstellen. De burgemeester heeft in deze afweging beoordelingsruimte en de rechter toetst de discretionaire bevoegdheid van de burgemeester en invulling daarvan in algemene zin terughoudend.¹⁸

‘Alle maatregelen die hij nodig acht’

De burgemeester kan, als aan de voorwaarden van artikel 175, lid 1, Gemeentewet is voldaan, alle bevelen geven die hij ter beperking van het gevaar nodig acht. Kenmerkend voor het noodbevel is dat de wet de inhoud van de maatregel niet voorschrijft. Het noodbevel geeft de burgemeester derhalve veel vrijheid in de formulering van het bevel. Zo kennen we noodbevelen in de vorm van een verbod, bijvoorbeeld tot het betreden van bepaalde plaatsen,¹⁹ woningsluitingen²⁰ en de afsluiting van wegen.²¹ In theorie kan dit ook een online bevel zijn dat zich richt tot een persoon die online uitlatingen doet die mogelijk kunnen leiden tot (een vrees voor) ernstige fysieke wanordelijkheden in de desbetreffende gemeente waarvan de burgemeester het bevoegd gezag vormt. Gelet op het voorgaande wordt er in deze leidraad van uitgegaan dat het opleggen van een online bevel, met het noodbevel als grondslag, mogelijk is.

De keerzijde van het niet voorschrijven van de inhoud van het noodbevel in de Gemeentewet is dat het onduidelijk is wat burgers van de inhoud van een noodbevel moeten verwachten. De inhoud van het instrument is – ook gelet op de ad hoc-aard van het instrument – lastig te voorspellen. Gesteld kan worden dat de inzet van het noodbevel voor burgers daardoor lastig voorzienbaar is. De mate van voorzienbaarheid wordt in het kader van de toetsing aan (met name) Europese en grondrechten afkomstig uit het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: het ‘EVRM’) van belang geacht. Hierbij wordt erop gewezen dat een vooraf bekendgemaakte beleidsregel – eventueel in combinatie met voorafgaand waarschuwen – kan bijdragen aan de mate van voorzienbaarheid van het OAOV bevel (bijlage I).²²

Proportionaliteit en subsidiariteit

Bij de inzet van het noodbevel als grondslag voor een online bevel dient de burgemeester het proportionaliteitsbeginsel (het noodbevel mag niet verder gaan dan nodig) en het subsidiariteitsbeginsel (er mogen geen andere, minder vergaande maatregelen voorhanden staan) in acht te nemen. De inzet van het noodbevel uit artikel 175 Gemeentewet betreft het laatste, meest

¹⁸ ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2820.

¹⁹ ABRvS 9 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2839.

²⁰ ABRvS 15 december 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2838.

²¹ ABRvS 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4275.

²² Uit de arresten Landvreugd Nederland/Nederland (EHRM 4 juni 2002, AB 2003/19) en Oliveira/Nederland (EHRM 4 juni 2002, AB 2002/407) volgt dat bij een verwijderingsbevel gebaseerd op een noodbevel, die volgde na een mondelinge waarschuwing aan betrokkenen, in combinatie met een beleidsinstructie van de burgemeester, artikel 175 Gemeentewet hiervoor voldoende basis kon bieden.

geschikte, redmiddel (ultimum remedium). In dit kader kan de burgemeester bijvoorbeeld overwegen of kan worden volstaan met andere, minder vergaande maatregelen, zoals cameratoezicht, het doen van aangifte en het volgen van de Notice-and-action procedure (zie onderdeel 5 van dit advies).

Relatie tot grondrechten

De burgemeester mag bij het gebruiken van zijn noodbevelsbevoegdheid volgens de tekst van artikel 175 Gemeentewet niet van bij de Grondwet gestelde voorschriften afwijken. Met het noodbevel kan volgens de wetgever echter onder *dwingende omstandigheden* een *beperkte* inbreuk op *bepaalde* grondrechten worden toegelaten.²³ Dat kan als daarbij aan de grondwettelijke beperkingensystematiek wordt voldaan. In dit kader zijn in de parlementaire toelichting genoemd de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (artikel 6 Grondwet), de vrijheid van meningsuiting (artikel 7 Grondwet) en het recht van vergadering en betoging (artikel 9 Grondwet). In de jurisprudentie is ook de mogelijkheid van een beperking van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10 Grondwet) aangenomen.²⁴ De grondwettelijke beperkingensystematiek vereist (i) een voldoende specifiek wettelijk voorschrift (ii) dat vastlegt welk specifiek grondrecht mag worden beperkt en (iii) die de omvang van de beperking bepaalt.²⁵ Daarnaast heeft de Afdeling geoordeeld dat het noodbevel kan worden ingezet om gevolg te geven aan de positieve verplichting uit artikel 2 EVRM (het recht op leven).²⁶

Bij de grondwettelijk geregelde vrijheid van meningsuiting (artikelen 7 Grondwet en 10 EVRM) wordt onderscheid gemaakt tussen het enerzijds *openbaren* van een mening en anderzijds het *verspreiden* daarvan.²⁷ Er geldt een algeheel verbod voor de overheid om vooraf een beperking te stellen aan het openbaren van de inhoud van een mening.²⁸ Dit wordt het preventieve censuurverbod genoemd. Daaruit volgt dat het niet is toegestaan om preventief beperkingen te stellen aan de inhoud van een boodschap.²⁹

Beperkingen van het in artikel 7 Grondwet neergelegde verspreidingsrecht zijn daarentegen wel toelaatbaar.³⁰ Een voorbeeld is het plakverbod, waarover sommige gemeenten regels in hun APV hebben neergelegd.³¹ Gesteld kan worden dat een online bevel niet noodzakelijk hoeft te zien op de inhoud, maar op de verspreiding, zodat het preventieve censuurverbod hieraan niet in de weg hoeft te staan.³² Wel moet in de gaten worden gehouden dat het openbaren van een mening soms zozeer samenvalt met het verspreiden daarvan, dat het praktisch niet mogelijk is om deze van elkaar te onderscheiden. In zo'n geval zal een online bevel juridisch niet toelaatbaar worden geacht. Anderzijds is er iets voor te zeggen dat alle berichtgeving die online plaatsvindt een vorm van verspreiden behelst en dat er met een online bevel enkel een beperking van het verspreidingsrecht plaatsvindt. In dat kader is relevant dat er naast de online route nog andere mogelijkheden blijven bestaan om een mening te uiten. Dit vormen echter punten waar discussie over mogelijk is en die in de jurisprudentie verduidelijkt zullen moeten worden.

²³ *Kamerstukken II* 1985/86, 19403, 3, p. 150 en *Kamerstukken II* 1988/89, 19403, 10, p. 95-101; ABRvS 9 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2839, *Gst.* 2021/91, m.nt. B.J.P.G. Roozendaal en M. Buitenhuis; zie ook M.A.D.W. de Jong e.a., *Orde in de openbare orde*, Deventer: Wolters Kluwer 2017, p. 65.

²⁴ *Kamerstukken II* 1985/86, 19403, nr. 3, p. 150-151 en *Kamerstukken I* 1990/91, 19403, nr. 64b, p. 16-17; ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2820.

²⁵ *Kamerstukken II* 2007/08, 31467, nr. 3, p. 17 en 31; zie hierover ook ABRvS 9 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2912, */B* 2021/30, m.nt. M.A.D.W. de Jong; J. van der Grinten, 'Zware maatregelen met een lichte bevelsbevoegdheid?', *NJB* 2019/312 en J.G. Brouwer & A.J. Wierenga, 'Een ontaarde bevoegdheid. Het lichte bevel van artikel 172 lid 3 Gemeentewet', *Gst.* 2015/59.

²⁶ ABRvS 9 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2839.

²⁷ HR 28 november 1950, ECLI:NL:HR:1950:1 (*APV Tilburg*).

²⁸ HR 28 november 1950, NJ 1951, 137 (*APV Tilburg*); HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1946 (*Colorverbod*); Gerechtshof Den Haag 19 december 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:3293 (*Verbod straatintimidatie*), HR 10 november 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZC9136, *NJ* 1993/197 (*Uitjouwverbod*).

²⁹ Rechtbank Midden-Nederland 3 februari 2020, ECLI:NL:RBMNE:2023:375.

³⁰ HR 28 november 1950, ECLI:NL:HR:1950:1 (*APV Tilburg*).

³¹ Zie bijvoorbeeld artikel 4.7 van de APV van de gemeente Amsterdam.

³² M. Buitenhuis, 'De burgemeester: burgervader, handhaver van de openbare orde en sheriff van het internet? (deel 1)', *Gst.* 2022/44.

Om een grondrecht met een noodbevel te mogen beperken, dient er sprake te zijn van een situatie die zich laat kwalificeren als bestuurlijke overmacht.³³ De lat hiervoor ligt hoog. Van zo'n situatie was volgens de Afdeling bijvoorbeeld géén sprake bij een driedaagse conferentie van een Eritrese politieke jongerenorganisatie in Veldhoven die vanwege de komst van tegenstanders uit de hand liep. De burgemeester verbood de conferentie door het afkondigen van een noodbevel op grond van de Gemeentewet. Ten onrechte, oordeelde de Afdeling op 22 augustus 2019. Daarbij kende de Afdeling een groot gewicht toe aan het recht van vergadering uit artikel 9 van de Grondwet en artikel 11 van het EVRM.³⁴

“De burgemeester mag alleen overgaan tot het verbieden of beëindigen van een vergadering als hier in het geding als hij, gelet op de ernst van de te vrezen wanordelijkheden, in redelijkheid kan oordelen dat hij die situatie, ook met de hem ter beschikking staande middelen niet kan beheersen. Tot de hem ter beschikking staande middelen moeten ook worden gerekend de middelen die hem redelijkerwijs binnen de vereiste termijn ter beschikking kunnen worden gesteld. Gelet op het te hanteren uitgangspunt moeten hoge eisen worden gesteld aan de zorgvuldigheid waarmee een dergelijk besluit tot beperking van het grondrecht wordt voorbereid en genomen, de inzichtelijkheid van dit besluit en de draagkracht van de motivering van dat besluit. Dit vergt van de burgemeester dat hij zich grondig informeert over de mogelijkheden om het recht van vergadering te beschermen en dat hij slechts in uitzonderlijke gevallen, waarin sprake is van bestuurlijke overmacht, mag overgaan tot het verbieden van een vergadering als hier aan de orde. De rechtbank heeft terecht getoetst of de burgemeester aan deze voorwaarden heeft voldaan.”

Indien met een noodbevel een grondrecht wordt beperkt, dan vindt door de bestuursrechter een meer indringende toets plaats en wordt zwaarder getild aan de proportionaliteits- en subsidiariteitstoets. De burgemeester mag alleen overgaan tot het beperken van een grondrecht als hij of zij, gelet op de ernst van de te vrezen wanordelijkheden, in redelijkheid kan oordelen dat hij of zij die situatie, ook met de hem ter beschikking staande middelen niet kan beheersen. Tot de hem of haar ter beschikking staande middelen moeten ook worden gerekend de middelen die hem redelijkerwijs binnen de vereiste termijn ter beschikking kunnen worden gesteld.³⁵

Het niet opvolgen van noodbevelen kan bestuursrechtelijk worden gehandhaafd met een last onder bestuursdwang (artikel 5:21 Algemene wet bestuursrecht, hierna: ‘Awb’) of een last onder dwangsom (artikel 5:31d Awb) en strafrechtelijk, doordat het overtreden van het noodbevel kwalificeert als strafbaar feit ([artikel 184](#) Wetboek van Strafrecht).

Territorialiteit

De vraag is hoe de inzet van een online bevel bij OAOV zich verhoudt tot het territorialiteitsbeginsel. De inzet van de bevoegdheden van een burgemeester is namelijk beperkt tot de grenzen van zijn of haar gemeente. In dit kader is van belang dat voor het opleggen van het online bevel met name relevant is waar de wanordelijkheden/oproerige beweging zich dreigt te gaan voordoen. Dat dient een fysieke plaats te zijn.³⁶

De burgemeester van de gemeente waar de gedraging zich op richt is die lijn volgend bevoegd om het online bevel op te leggen voor zover de ordeverstoring zich binnen zijn of haar gemeente zal voordoen. Hierbij kan de vergelijking worden getrokken met het bevel als bedoeld in het op de Voetbalwet gebaseerde artikel 172a Gemeentewet, waarmee de burgemeester de supporter die zich in zijn gemeente misdraagt, maar in een andere gemeente woont, toch een bevel kan opleggen. De territoriale grens hoeft uitgaande van deze visie niet aan het opleggen van het online bevel in de APV in de weg te staan, zolang de inhoud van het besluit maar wordt gekoppeld aan de plaats waar de ordeverstoring zich voordoet of zich openbaart.

³³ ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2820.

³⁴ ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2820, r.o. 6.3.

³⁵ ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2820.

³⁶ Vgl. ABRvS 6 mei 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1187.

4 Stappenplan leidraad online bevel bij oao

Hiervoor is aangegeven dat deze leidraad algemeen toepasbaar is in alle Nederlandse gemeenten. Hierna wordt het stappenplan van deze leidraad uiteengezet. Dit stappenplan is in de vorm van een infographic in één oogopslag terug te vinden op pagina 2 van deze leidraad.

Stap 1: informatie verzamelen over plaatsing en verspreiding van content

De eerste stap in het proces is om informatie te verzamelen over de dreigende ordeverstoring. Dit krijgt veelal vorm door het onderzoeken van geplaatste en verspreide online content. Het verdient ter onderbouwing van het noodbevel de voorkeur om deze informatie neer te leggen in een bestuurlijke rapportage of een proces-verbaal van de politie. Aan een op ambtseed/ambtsbelofte rapport van de politie komt een zwaarwegend gewicht toe. Een bestuursrechter gaat namelijk in beginsel uit van de juistheid van de bevindingen uit zo'n rapportage voor zover het de eigen waarnemingen van de ambtenaar betreft.³⁷ De burgemeester dient echter nog steeds een eigen, zorgvuldig voorbereide en draagkrachtig gemotiveerde afweging te maken.

Aandachtspunt hier is dat voor het kunnen opleggen van een noodbevel bij OAOV, voorafgaand onlineonderzoek vereist is. Indien de burgemeester een noodbevel wil opleggen dan zal hij of zij namelijk persoonsgegevens raadplegen, gebruiken en vastleggen. Dit zijn handelingen die onder de omschrijving van het begrip 'verwerking' uit artikel 1 van de Verordening Gegevensbescherming (hierna: de 'AVG') vallen. Als het gaat om informatie afkomstig van de politie dan is de Wet politiegegevens van toepassing.

In de Handreiking voor onlineonderzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een stappenplan opgenomen om te beoordelen of het nodig is om onlineonderzoek te doen om bepaalde openbare ordebevoegdheden te mogen inzetten.³⁸ Uit de handreiking volgt dat de algemene taak van de burgemeester om de openbare orde te handhaven uit artikel 172, eerste lid, van de Gemeentewet onder voorwaarden als grondslag voor de verwerkingen in het kader van het onlineonderzoek kan dienen. Zodra duidelijk wordt welke bevoegdheid de burgemeester naar aanleiding van een bepaald signaal inzet, dan verschuift de grondslag volgens de handreiking naar de specifieke wettelijke grondslag voor de verwerkingen naar de bevoegdheid die wordt ingezet. Dit kan bijvoorbeeld het noodbevel (artikel 175 Gemeentewet) zijn.

Gelet hierop is het onder voorwaarden in beginsel mogelijk om bij het opleggen van een noodbevel in het kader van OAOV onlineonderzoek te doen. Stelselmatige monitoring of gebruik van online monitoringstools wordt niet toelaatbaar geacht.

Stap 2: vaststellen (vrees voor) wanordelijkheden/oproerige beweging

Wil de burgemeester kunnen optreden met een online bevel, dan moet hij of zij kunnen motiveren dat er dóór het plaatsen van het bericht sprake is van wanordelijkheden/een oproerige beweging of de ernstige vrees bestaat voor het ontstaan daarvan. Bestuursrechters stellen hieraan qua bewijs hoge eisen.

³⁷ Zie bijvoorbeeld ABRvS 6 juli 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1916; ABRvS 4 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2222.

³⁸ BZK, 'Handreiking voor gemeenten voor online onderzoek bij het handhaven van de openbare orde', oktober 2023.

Het is daarom belangrijk dat de burgemeester altijd aan een gedegen dossieropbouw doet, ook al is de situatie hectisch.³⁹ De burgemeester moet zich (door de politie) laten informeren over eventuele andere maatregelen die mogelijk zijn en minder vergaen dan een noodbevel. Ook moet hij of zij zich onder alle omstandigheden een oordeel vormen over alle belangen en met de politie blijven communiceren om vervolgens in alle zorgvuldigheid tot een besluit te komen. Des te verder de maatregel gaat, des te zorgvuldiger de burgemeester de belangen moet afwegen. De burgemeester dient hierbij in ieder geval aandacht te besteden aan:

- De proportionaliteit (het noodbevel mag niet verder gaan dan nodig) van het online bevel. Zo is voorstelbaar dat een online bevel soms beperkt kan worden tot bepaalde platforms en is het aangewezen om het online bevel qua duur te beperken;
- De subsidiariteit (er mogen geen andere, minder vergaande maatregelen voorhanden zijn). Uitgangspunt daarbij is dat de inzet van het noodbevel een ultimatum remedium (laatste redmiddel) is.
- De burgemeester onderbouwt in het noodbevel waar de wanordelijkheden/oproerige beweging zich voordoen of dreigen te gaan voordoen. Dat dient een fysieke plaats in de gemeente te zijn van de burgemeester die het online bevel wil opleggen.

Hierna worden enkele voorbeelden uitgewerkt die aanleiding zouden kunnen geven voor het opleggen van een online bevel met artikel 175 Gemeentewet als juridische grondslag.

Voorbeeld A: in gemeente X wordt door rivaliserende groepen op Instagram aangekondigd dat er gevochten zal worden en dat er een aanslag gepleegd zal worden op een middelbare school. Er worden video's gedeeld van explosies in scholen.

Voorbeeld B: In gemeente Z woont een pedoseksueel. Op Telegram worden privégegevens en foto's van de woning verspreid, met een expliciete oproep om het recht in eigen hand te nemen.

Voorbeeld C: in gemeente Y zijn plannen voor een asielzoekerscentrum. Op Facebook worden door bewoners afbeeldingen geplaatst waar raadsleden zich niet senang bij voelen. Hierin wordt onder meer opgeroepen om vuurwerk en fakkels mee te nemen en af te steken tijdens de komende raadsvergadering, waar het onderwerp op de agenda staat.

Bij alle drie de voorbeelden is het van belang om een inschatting te maken hoe serieus deze oproep moet worden genomen en hoe ernstig de vrees is dat er daadwerkelijk een fysieke ordeverstoring zal gaan plaatsvinden. Daarbij kan bijvoorbeeld betrokken worden of er in het verleden ook van vergelijkbare incidenten sprake is geweest, hoeveel aandacht daarvoor is geweest en hoe er door mensen (online) gereageerd is.

Bij voorbeeld C geldt dat bij het opleggen van een online bevel de vrijheid van meningsuiting in het geding kan komen. Immers, de bewoners kunnen met hun uitingen de bedoeling hebben om hun mening te uiten over de komst van het asielzoekerscentrum. Met het opleggen van een online bevel – waarin de bewoners verboden wordt verdere opruiende oproepen te doen, die kunnen leiden tot wanordelijkheden – kunnen dus mogelijk artikel 7 en 9 van de Grondwet in beeld komen. De Wet openbare manifestaties dient als kader om het recht op betoging te beperken. De burgemeester dient hiermee rekening te houden met het door hem op te leggen noodbevel. Echter, indien enkel wordt opgeroepen tot strafbare feiten (opruiming en het meenemen van vuurwerk) kan betoogd worden dat

³⁹ ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2820; ABRvS 15 december 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2838.

geen sprake meer is van een meningsuiting of vreedzame betoging die grondwettelijk worden beschermd.⁴⁰

Kortom: er moet per situatie worden beoordeeld of de OAOV het opleggen van het online bevel rechtvaardigt. Bij de rellen en plunderingen die volgden na de invoering van de avondklok zal eerder gemotiveerd kunnen worden dat sprake is van 'ernstige wanordelijkheden' dan bij bedreigingen tegen politici op social media. Dergelijke situaties kunnen echter op een bepaald moment escaleren naar een niveau van ernstige wanordelijkheden. Bijvoorbeeld wanneer blijkt dat de ernst of het aantal bedreigingen toeneemt en de mogelijkheid dat hetgeen waartoe wordt opgeroepen daadwerkelijk zal plaatsvinden.

Stap 3: toetsing of er grondrechten in het geding zijn

Om een grondrecht met een noodbevel te mogen beperken, dient er sprake te zijn van een situatie die zich laat kwalificeren als bestuurlijke overmacht.⁴¹ De burgemeester mag alleen overgaan tot het beperken van een grondrecht als hij, gelet op de ernst van de te vrezen wanordelijkheden, in redelijkheid kan oordelen dat hij die situatie, ook met de hem ter beschikking staande middelen niet kan beheersen. Tot de hem ter beschikking staande middelen moeten ook worden gerekend de middelen die hem redelijkerwijs binnen de vereiste termijn ter beschikking kunnen worden gesteld.⁴² Met het noodbevel wordt onder dwingende omstandigheden een beperkte inbreuk op bepaalde grondrechten toegelaten. Het kan hierbij gaan om:

- de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (artikel 6 Grondwet en artikel 10 EVRM)
- de vrijheid van meningsuiting (artikel 7 Grondwet en artikel 10 EVRM)
- het recht van vergadering en betoging (artikel 9 Grondwet en artikel 11 EVRM)
- de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10 Grondwet en artikel 8 EVRM).

Vooropgesteld: het voorafgaand beperken van een uiting is niet toegestaan (zie randnummer 4.7 en 4.8). Dit staat namelijk haaks op het censuurverbod, dat onderdeel uitmaakt van het grondrecht op de vrijheid van meningsuiting (artikelen 7 Grondwet en 10 EVRM).

Het zal afhangen van de omstandigheden in het concrete geval of met het online bevel mogelijk een inbreuk op een van die rechten plaatsvindt. De burgemeester moet dit goed onderzoeken. In dit kader zou betoogd kunnen worden dat wanneer een persoon op social media enkel oproept om strafbare feiten te gaan plegen, de vrijheid van meningsuiting hiermee niet wordt aangetast en het uiten van een mening niet geheel onmogelijk wordt gemaakt.⁴³ Een verbod dat enkel ziet op het tegengaan van het oproepen tot strafbare feiten, hoeft dus nog niet in strijd met de vrijheid van meningsuiting te zijn. Iemand kan weliswaar worden vervolgd wegens opruiing, maar dat hoeft niet in de weg te staan aan het (tevens) geven van een online bevel. Dit gelet op het feit dat samenloop van een herstelsanctie en een strafrechtelijke maatregel in algemene zin toelaatbaar wordt geacht. Dit leidt niet tot een schending van artikel 6 EVRM.⁴⁴

Stap 4: opstellen noodbevel

Als er voldoende informatie is verzameld waaruit volgt dat er sprake is van een (ernstige vrees) voor wanordelijkheden/een oproerige beweging en waarbij is voldaan aan de eisen uit de jurisprudentie (zie hiervoor het juridisch kader), dan dient het noodbevel te worden opgesteld. De burgemeester kan, als aan de ingangseisen van artikel 175, eerste lid, Gemeentewet is voldaan (zie randnummer 4.1

⁴⁰ HR 19 april 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR7262 (*Verfbommetje*); zie ook ABRvS 29 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1835 (*Lawaaidemonstratie*).

⁴¹ ABRvS 21 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2019:2820.

⁴² ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2820.

⁴³ HR 19 april 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR7262 (*Verfbommetje*); zie ook ABRvS 29 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1835 (*Lawaaidemonstratie*).

⁴⁴ Zie bijvoorbeeld ABRvS 22 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2787 en ABRvS 30 augustus 2024, ECLI:NL:RVS:2023:3293, *Gst.* 2024/14 m.nt. M. Buitenhuis.

en verder) 'alle bevelen geven die hij ter beperking van het gevaar nodig acht'. Goed verdedigbaar is dat het daarbij ook kan gaan om een online bevel dat zich richt tot een inwoner. Wat in een concreet geval nodig is, zal afhangen van de omstandigheden. Het noodbevel is in principe vormvrij, maar moet in ieder geval in overeenstemming zijn met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het motiveringsbeginsel (artikel 3:46 Awb), het evenredigheidsbeginsel (artikel 3:4 Awb) en moet een rechtsmiddelenclausule (artikel 3:45 Awb) bevatten. Ter inspiratie is in de bijlage een voorbeeld opgenomen (**bijlage I**).

Uitgangspunt voor het opleggen van het noodbevel is dat het noodbevel gericht moet zijn aan een belanghebbende en bekend moet worden gemaakt (artikel 1:2 Awb jo. artikel 3:41 Awb). Daarvoor moet de burgemeester weten tot wie hij het noodbevel moet richten. Juist bij OAOV is het niet in alle gevallen bekend wie er achter het opruiende bericht schuilgaat. Sommige mensen begeven zich anoniem op het internet of hebben een account onder een alias. Het bekendmaken van het online bevel zal dan uitermate lastig (zo niet onmogelijk) zijn.

Stap 5: procedure na het opleggen van het noodbevel

Na het opleggen van het noodbevel is het boek nog niet gesloten. Hierna kunnen zich de volgende situaties voordoen.

- Een belanghebbende kan bezwaar en uiteindelijk (hoger) beroep instellen tegen het noodbevel (artikel 7:1 en 8:1 Awb). Hangende het instellen van deze rechtsmiddelen kan er een voorlopige voorziening worden gevraagd ter schorsing van het online bevel (artikel 8:81 Awb).
- Het online bevel, met het noodbevel als basis, kan (en moet in sommige situaties, om deze effectief te laten zijn en om aan het subsidiariteitsbeginsel te voldoen) gecombineerd worden met andere maatregelen. Hierbij kan worden gedacht aan:
 - Een fysiek (regulier) gebiedsverbod;
 - Een ander fysiek (regulier) noodbevel (om personen te weren uit een bepaald gebied ter voorkoming van feitelijke wanordelijkheden);
 - Het online bevel kan onder omstandigheden gecombineerd worden met een preventieve last onder dwangsom (artikel 5:7 Awb) of last onder dwangsom die is gericht op het voorkomen van herhaling;
 - Een noodverordening;
 - Een woningsluiting;
 - Cameratoezicht;
 - Het doen van aangifte;
 - Het volgen van de Notice-and-action procedure als bedoeld in de Digital Services Act (hierna: de 'DSA').⁴⁵ Met het opleggen van het online bevel is de reeds geplaatste ongewenste content nog niet verwijderd. Een verzoek binnen de Notice-and-Action procedure hoeft – sinds de inwerkingtreding van de DSA – in eerste instantie niet eerst te worden gericht aan de plaatser van de content zelf, maar kan meteen worden ingediend bij de sociale media beheerder (het platform) of de hostingsprovider.

Er kan worden vastgesteld dat het noodbevel niet wordt nageleefd. In dat geval kan tegen de overtreding in theorie bestuursrechtelijk worden gehandhaafd door het opleggen van een last onder bestuursdwang (artikel 5:21 Awb jo. artikel 125 Gemeentewet). Echter, de burgemeester heeft praktisch geen mogelijkheden om door fysiek te handelen berichten offline te halen. Vanwege de beperkingen in de uitvoerbaarheid dient daarom bij voorkeur te worden gekozen voor een last onder

⁴⁵ Artikel 16 en overwegingen 50-53 van de Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market For Digital Services and amending Directive 2000/31/EC (Digital Services Act); zie ook Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt ("Richtlijn inzake elektronische handel").

dwangsom (artikel 5:31d Awb jo. artikel 125 Gemeentewet)⁴⁶.

Stap o (optioneel): opstellen beleidsregel

Onderdeel van het stappenplan uit deze leidraad kan zijn om een beleidsregel vast te stellen (artikel 1:3, lid 4, Awb jo. artikel 4:81, eerste lid, Awb). Een beleidsregel kan worden vastgesteld met betrekking tot de aan het bestuursorgaan toekomende bevoegdheden. Het kan daarbij dus ook gaan om de (wijze van) uitoefening van de noodbevelsbevoegdheid, hoewel dat gelet op de aard van de bevoegdheid (een bevoegdheid om in onvoorziene situaties in te grijpen) op het eerste oog wat wringt.

Argumenten vóór het vaststellen van een beleidsregel ter invulling van de online bevelsbevoegdheid is dat hiermee juridische handen en voeten wordt gegeven aan deze leidraad. Een leidraad heeft in juridisch opzicht namelijk geen juridische status. Een beleidsregel kan daarentegen beter helpen om invulling te geven aan de voorzienbaarheid van een noodbevel en biedt een toetsingskader en basis motivering waarnaar kan worden verwezen in eventuele online bevelen. Echter, een argument tegen het vaststellen van een beleidsregel kan zijn dat juist bij een noodbevel een beleidsregel niet/minder goed past, omdat het gaat om een ad hoc bevoegdheid die zich niet vooraf laat voorspellen. Het is aan iedere burgemeester om zelf te beslissen of een beleidsregel wenselijk is. Ter inspiratie is in de bijlage een voorbeeld beleidsregel opgenomen (**bijlage I**).

⁴⁶ M. Buitenhuis, 'De burgemeester: burgervader, handhaver van de openbare orde en sheriff van het internet? (deel 2)', Gst. 2023/8.

Bijlage I: opzet beleidsregel (stap 0)

BELEIDSREGEL NOODBEVEL BIJ ONLINE AANGEJAAGDE ORDEVERSTORINGEN

Gelet op het bepaalde in artikel 175 Gemeentewet

Overwegende dat de burgemeester:

- Het wenselijk vindt om voorafgaand duidelijkheid te bieden wanneer het overgaat tot het opleggen van een online bevel bij online aangejaagde ordeverstoringen;
- Daartoe beleidsregels wenst vast te stellen.

Besluit de volgende beleidsregel vast te stellen:

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze beleidsregel wordt verstaan onder:
 - a. Online aangejaagde ordeverstoring (OAOV): Een situatie waarin de openbare orde wordt verstoord, of daarvoor een vrees bestaat, omdat personen, al dan niet in groeps- of organisatieverband, bewust online platforms gebruiken om mensen te (des)informereren en op te roepen om op een specifiek moment op een bepaalde fysieke plek (offline) te zijn en te dreigen (al dan niet strafbare) handelingen te verrichten.
 - b. Online bevel: Een bevel dat gericht is op gedragingen die online plaatsvinden, die hebben plaatsgehad (offline halen van online berichten) of zich in de toekomst kunnen gaan voordoen (verbieden van het plaatsen van bepaalde berichten). Hieronder kan ook vallen het delen van berichten van anderen.

Artikel 2 Inzet online bevel bij OAOV

1. De burgemeester is op grond van artikel 175, lid 1, Gemeentewet bevoegd om wanneer er bij het plaatsen van online content een oproerige beweging, andere ernstige wanordelijkheden of rampen voordoen – dan wel bij een ernstige vrees voor het ontstaan daarvan – een online bevel op te leggen.

Artikel 3 Handhavingmatrix

1. Bij een eerste constatering dat gelet op geplaatste content sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 175, lid 1, Gemeentewet, kan de burgemeester een waarschuwing geven en een termijn waarbinnen de content verwijderd moet worden.
2. Als niet (tijdig) gevolg wordt gegeven aan de waarschuwing, dan kan de burgemeester overgaan tot het geven van een online bevel.
3. De burgemeester treedt tegen de overtreding van het online bevel handhavend op met (in beginsel) een last onder dwangsom.
4. In een ernstig geval kan de burgemeester afzien van het geven van een waarschuwing en meteen overgaan tot het opleggen van een online bevel.

(...)

Artikel 4 Inherente afwijkingsbevoegdheid

1. De burgemeester handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 4 Ingangsdatum

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van [datum].

Artikel 5 Titel

1. Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregel noodbevel online aangejaagde ordeverstoringen gemeente [X].

Ondertekening

Aldus vastgesteld op [datum]

De burgemeester,

(...)

Bijlage II: opzet online bevel (stap 4)

Noodbevel

De burgemeester van de gemeente [naam gemeente]:

Gelet op artikel 175, eerste lid, van de Gemeentewet

Overwegende:

- dat uit gemeentelijk onderzoek/politieonderzoek/politie-informatie blijkt dat er concrete signalen zijn dat [omschrijving feiten en omstandigheden op grond waarvan wordt aangenomen dat zich wanordelijkheden/een oproerige beweging voordoet of gaan voordoen]
- gelet op de hiervoor beschreven omstandigheden sprake is van (een ernstige vrees voor) wanordelijkheden en/of oproerige beweging;
- dat de beschikbare juridische instrumenten onvoldoende toereikend zijn om een adequaat veiligheidsniveau te garanderen en (de ernstige vrees voor) ernstige wanordelijkheden en/of een oproerige beweging, te voorkomen;
- dat er op [datum, indien bekend] gevreesd wordt of sprake gaat zijn van een situatie van bestuurlijke overmacht, die met de beschikbare politiecapaciteit niet kan worden bedwongen;
- dat het in dit verband gewenst is maatregelen te treffen ter beperking van gevaar;
- dat het noodzakelijk is om ter handhaving van de openbare orde, de gezondheid en ter bescherming van de veiligheid voor personen en goederen, het navolgende noodbevel te geven;
- het algemeen belang ter voorkoming en het tegengaan van wanordelijkheden zwaarder weegt dan het belang om geen noodbevel op te leggen;
- een noodbevel op grond van artikel 175 Gemeentewet het mogelijk maakt om onder omstandigheden bepaalde grondrechten te beperken;
- dat de noodzaak van dit bevel is onderschreven tijdens het overleg als bedoeld in artikel 13 van de Politiewet 2012;
- dit noodbevel geldt van [datum], van [tijdstip] uur tot [datum], [tijdstip] uur.

Gelet op:

Artikel 175, eerste lid van de Gemeentewet volgens welke bepaling in geval van een oproerige beweging, van ernstige wanordelijkheden of van rampen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de burgemeester bevoegd is alle bevelen te geven die hij ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig acht.

BEVEELT:

De persoon aan wie dit noodbevel is uitgereikt dient [omschrijving inhoud noodbevel, bijvoorbeeld: "U dient bericht X met de tekst '[...]' op platform Y te verwijderen en mag hierop geen soortgelijke berichten plaatsen die leiden tot een ernstige verstoring van de openbare orde." Eventueel in combinatie met: "U dient zich gedurende 14 dagen te onthouden van het plaatsen van online content op platform Z."].

Het overtreden van dit bevel is strafbaar gesteld in artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

[naam gemeente], [datum en eventueel tijdstip besluit]

Hoogachtend,

De burgemeester van [naam gemeente]

[naam burgemeester]

Bezwaarclausule

Tegen dit besluit staat voor belanghebbende bezwaar open. U kunt binnen zes weken een bezwaarschrift indienen bij:

De burgemeester van [naam gemeente]

[adres gemeente]

Het bezwaarschrift dient ten minste te bevatten;

- Uw naam, adres en bij voorkeur ook uw e-mailadres en telefoonnummer,
- De datum van uw bezwaarschrift,
- Een kenmerk van het besluit waartegen het bezwaar is gericht; u kunt ook een kopie van dit besluit bijvoegen,
- De reden waarom u het niet eens bent met dit besluit,
- Uw handtekening.

Het besluit waartegen u bezwaar maakt treedt al in werking tijdens de bezwaarschriftprocedure. Om de inwerkingtreding op te schorten kunt u een voorlopige voorziening vragen bij de rechtbank [plaats bevoegde rechtbank], sector bestuursrecht. Daaraan zijn kosten verbonden. Voor nadere informatie over de voorwaarden, kijk op www.rechtspraak.nl/organisatie-en-contact/rechtsgebieden/bestuursrecht

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) is een onafhankelijke stichting die partijen en veiligheidsprofessionals helpt om Nederland veiliger en leefbaarder te maken.

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
Churchillaan 11, 3527 GV Utrecht
Postbus 14069, 3508 SC Utrecht

T (030) 751 6700
E info@hetccv.nl
I www.hetccv.nl

